U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Petra Mikeše v právní věci žalobce: **M. U.**, zast. Mgr. Radimem Strnadem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2016, č. j. OAM-773/ZA-ZA02-ZA02-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1. 6. 2016, č. j. 41 Az 3/2016-24,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 29. 1. 2016, čj. OAM-773/ZA-ZA02-ZA02-2015, Ministerstvo vnitra (dále jen „žalovaný“), neudělilo žalobci (dále jen „stěžovateli“) mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] V průběhu správního řízení matka jakožto zákonná zástupkyně stěžovatele uvedla, že stěžovateli vyhrožují členové tzv. "Pravého sektoru" z důvodu vytvoření nátlaku na jeho otce, aby nastoupil do armády na povolávací rozkaz ze dne 10. 5. 2015. Podle tvrzení zákonné zástupkyně stěžovatele se měli členové tohoto uskupení dostavit do místa pobytu stěžovatele a sdělit mu, že pokud se otec nevrátí a nepůjde bojovat, tak stěžovatele zabijí. Potvrdila, že i přes nízký věk stěžovatele (5 let), je to ze strany Pravého sektoru obvyklý postup.

[3] V průběhu pohovoru byla matka stěžovatele několikrát upozorněna na nesrovnalosti v údajích o tom, kdy měli členové Pravého sektoru stěžovateli vyhrožovat, za jakých okolností, kdo tomu byl přítomen a kdy se o výhrůžkách dozvěděla. Na upozornění a doplňující dotazy reagovala nejčastěji odpovědí "nevím" a nedokázala většinu nesrovnalostí vysvětlit. Několikrát změnila popis událostí, v závěru uvedla, že ji její matka o výhrůžkách souvisejících s povolávacím rozkazem manžela (otce stěžovatele)

informovala na začátku dubna. Nevysvětlila ani na opakované dotazy, jak by to bylo možné, pokud povolávací rozkaz byl vydán až 10. května stejného roku.

[4] Zákonná zástupkyně stěžovatele dále vypověděla, že v pořadí druhému vyhrožování byla osobně přítomna. S žádostí o pomoc se obrátila na policii ve městě Svaljava, kde jí odvětili, že otec stěžovatele se má vrátit na Ukrajinu a řešit si své problémy sám. Z Ukrajiny odcestovala dne 25. 6. 2015 bez syna i přesto, že v této době již věděla o údajném nebezpečí, které synovi hrozilo. Syna následně vyzvedl na Ukrajině otec stěžovatele dne 8. 8. 2015. Na dotaz žalovaného, zda vyzvedli syna s cílem zažádat pro něj o mezinárodní ochranu, uvedla, že mu chtěli vyřídit vízum. Vízum však nebylo možné prodloužit, proto podali žádost o udělení mezinárodní ochrany, což je jejich jediná možnost, jak synovi legalizovat pobyt na území ČR.

[5] Žalovaný ve svém rozhodnutí posoudil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, přičemž důvody pro její udělení ochrany neshledal. Žalovaný v rozhodnutí vycházel především z výpovědi matky stěžovatele a informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Výpověď zákonné zástupkyně považoval za rozpornou a nedůvěryhodnou. Žalovaný poukázal na lhostejnost obou rodičů k situaci svého syna, a zejména matky, která syna ponechala na Ukrajině, i přesto, že o tvrzených problémech věděla. V této souvislosti uvedl, že neobstojí tvrzení zákonné zástupkyně stěžovatele, že mu nemohli vyřídit české vízum. Žalovaný dále uvedl, že i pokud by informace jí sdělené považoval za důvěryhodné, podmínky dle § 12 písm. b) zákona o azylu by naplněny nebyly, neboť zákonná zástupkyně nevyužila všechny prostředky ochrany, tj. oznámení na policii i následnou stížnost k jejím nadřízeným orgánům. Ohledně aplikace § 14a zákona o azylu žalovaný odkázal na své odůvodnění k ustanovení § 12 písm. b). Situaci na Ukrajině, tj. případné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, která by mohla stěžovateli po návratu na Ukrajinu hrozit, posoudil žalovaný s ohledem na informace jemu známé z dostupných zdrojů. Neshledal přitom žádné okolnosti, které by tomuto nebezpečí nasvědčovaly.

[6] Krajský soud žalobu podanou proti rozhodnutí žalovaného zamítl jako nedůvodnou.

II. Shrnutí kasační stížnosti

[7] Stěžovatel napadá rozhodnutí krajského soudu kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."). Tvrdí, že v důsledku nedostatečného zjištění stavu věci a nesprávného posouzení okolností daného případu došlo „minimálně" k porušení § 14a zákona o azylu. Žalovaný nesprávně vyhodnotil nedůvěryhodnost stěžovatele pro drobné rozpory ve výpovědi jeho zákonné zástupkyně. Stěžovatel uvádí, že se krajský soud nevypořádal s jeho argumentací v žalobě a že se neřídil ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Dle stěžovatele absentuje jakýkoliv důkaz, který by věrohodnost výpovědi zákonné zástupkyně stěžovatele vyvrátil či zpochybnil. Krajský soud dle stěžovatele nedostál své zákonné povinnosti řádně zjistit skutkový stav.

pokračování

[8] Výše uvedená pochybení měla mít vliv zejména na posouzení *tzv.* doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Ve správním spise není obsažen jediný dohledatelný zdroj, o který žalovaný opírá své závěry, že stěžovateli nehrozí v případě návratu na Ukrajinu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2. Rozhodnutí žalovaného považuje v této části za nepřezkoumatelné a vytýká krajskému soudu, že jej z těchto důvodů nezrušil. Krajský soud též nedostatečně zjistil skutkový stav věci. Stěžovatel proto Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby napadený rozsudek zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti zopakoval argumenty uvedené ve svém rozhodnutí, se závěry krajského soudu se ztotožnil a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost ve smyslu § 104a s. ř. s., popř. ji zamítl.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud po posouzení přípustnosti kasační stížnosti, zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost.

[11] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 1 Azs 13/2006, č. 933/2006 Sb. NSS, kde interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Neshledal přitom vady ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout *ex offo*.

[13] Stěžovatel výslovně namítá nesprávné posouzení právní otázky (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) a nedostatečné zjištění skutkového stavu věci (§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.) ve vztahu k posouzení „*nedůvěryhodnosti*“ (primárně) ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu a „*nebezpečí vážné újmy*“ ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu. Tvrzení stěžovatele o tom, že krajský soud se nezabýval nepřezkoumatelností rozsudku žalovaného, obsahově odpovídá důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud si je vědom skutečnosti, že žadatelé o azylovou ochranu často nedisponují (a ani nemohou) dokumenty či jinými důkazními prostředky, kterými by prokázali věrohodnost svých tvrzení. Pokud nejsou jednotlivá prohlášení žadatele takto podložena, důležitým ukazatelem je věrohodnost jeho prohlášení *(viz.* § 49a zákona o

azylu). K posouzení, zda lze tvrzení stěžovatele považovat za věrohodná, je důležitým vodítkem čl. 4 odst. 5 Směrnice Rady 2004/83/ES (dále jen „směrnice“) obsahující následující podmínky: a) žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby svou žádost odůvodnil; b) žadatel předložil všechny náležitosti, které měl k dispozici, a podal uspokojivé vysvětlení ohledně jiných chybějících náležitostí; c) prohlášení žadatele byla shledána souvislými a hodnověrnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případu žadatele; d) žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratším možném čase, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil; e) byla zjištěna celková hodnověrnost žadatele. Pokud se tedy žadatel drží jedné dějové linie, tj. uváděné skutečnosti nejsou vzájemně rozporné a jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti považovat za konzistentní a souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet *(srov.* rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2008, sp. zn. 2 Azs 49/2008).

[15] Krajský soud se k otázce věrohodnosti výpovědi zákonné zástupkyně stěžovatele podrobně vyjádřil na stranách 9 – 10 napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud souhlasí s posouzením věci krajským soudem (a rovněž se žalovaným) v tom, že rozpory ve výpovědi zákonné zástupkyně stěžovatele nelze považovat za marginální, jak tato tvrdí (*srov.* rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2008, sp. zn. 2 Azs 49/2008, rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 5 Azs 66/2008). Ačkoliv krajský soud výslovně neodkázal na výkladové vodítko ve směrnici, z jeho rozhodnutí je zřejmé, že výpověď zákonné zástupkyně nesplňovala přinejmenším podmínky stanovené v čl. 4 odst. 5 písm. c) a e) směrnice. S ohledem na lhostejné jednání zákonné zástupkyně (a rovněž jejího manžela) vůči synovým (tvrzeným) problémům, lze důvodně pochybovat také o splnění podmínky v čl. 4 odst. 5 písm. d) směrnice. Krajský soud také ověřil, že zákonné zástupkyni stěžovatele byla dána možnost rozpory v její výpovědi vysvětlit, případně opravit sled jí tvrzených událostí prostřednictvím nahlédnutí do údajů v cestovním pasu (k tomu *srov.* rozsudek NSS ze dne 6. 2. 2008, sp. zn. 1 Azs 18/2007). Nejvyšší správní soud se z výše uvedených důvodů plně ztotožňuje se žalovaným, jakož i následným posouzením věci krajským soudem, v závěrech týkajících se nedůvěryhodnosti a účelovosti výpovědi zákonné zástupkyně stěžovatele.

[16] Pro úplnost pak Nejvyšší správní soud uvádí, že skutečnost, že stěžovatel nevyužil všechny prostředky ochrany, tj. podání oznámení na policii a následné podání stížnosti nadřízeným orgánům policie, byla žalovaným uvedena již nad rámec odůvodnění, neboť zásadním důvodem pro neudělení azylu byla nevěrohodnost podaného tvrzení. Případné posouzení této otázky krajským soudem tak nemá v nyní posuzované věci žádný vliv na správnost, popř. zákonnost postupu žalovaného.

[17] K tvrzení stěžovatele, že v důsledku nesprávného posouzení věrohodnosti výpovědi, došlo k nesprávnému výkladu pojmu „nebezpečí vážné újmy“ ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu v důsledku nedostatečně zjištěného skutkového stavu, Nejvyšší správní soud uvádí následující.

[18] Doplňková ochrana se podle § 14a odst. 1 zákona o azylu udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do státu, jehož je státním občanem, hrozilo by mu skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2

pokračování

zákona o azylu, tj. a) uložení nebo vykonání trestu smrti; b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu; c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (*srov*. rozsudek NSS ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. 6 Azs 12/2003, rozsudek NSS ze dne 25. 8. 2006, sp. zn. 8 Azs 170/2005).

[19] K hodnocení výpovědi zákonné zástupkyně krajským soudem (jakož i žalovaným), a zejména k důvěryhodnosti jejího tvrzení, že stěžovatel je na Ukrajině pronásledován členy Pravého sektoru, jakož i k relevanci (ne)využití všech prostředků ochrany v zemi původu, se Nejvyšší správní soud již vyjádřil (*viz* body 14 – 16 tohoto usnesení). Pokud správní orgán vyhodnotí výpověď žadatele jako nedůvěryhodnou, pak při posouzení nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) – d) zákona o azylu vychází z informací obsažených v jemu dostupných (věrohodných) zdrojích. V obecné rovině lze tedy stěžovateli přisvědčit, že správní orgán má povinnost dostatečně zjistit skutkový stav věci, aby mohl nebezpečí vážné újmy náležitě posoudit. V nyní posuzované věci však není námitka stěžovatele ohledně nedostatečného zjištění skutkového stavu a nesprávného posouzení „nebezpečí vážné újmy“ žalovaným, včetně následného pochybení krajského soudu, který měl z tohoto důvodu rozhodnutí žalovaného zrušit pro nepřezkoumatelnost, opodstatněná. Nejvyšší správní soud ověřil, že součástí správního spisu jsou zprávy o situaci na Ukrajině, s jejichž výčtem byla zástupkyně matky stěžovatele ve správním řízení před vydáním rozhodnutí seznámena. Byla mu poskytnuta lhůta pro jejich doplnění či zpochybnění, čehož nijak nevyužil. Podle obsahu těchto zpráv zřejmé, že v oblasti, kde žije stěžovatel, ozbrojený konflikt (který by za jiných okolností mohl toto nebezpečí představovat), neprobíhá. S ohledem na obecnost důvodů tvrzených stěžovatelem v žalobě a v kasační stížnosti, považuje Nejvyšší správní soud tyto závěry za dostačující. Ačkoliv se krajský soud vypořádal s touto žalobní námitkou velmi stručně, nelze jeho rozhodnutí pouze z tohoto důvodu považovat za nepřezkoumatelné, popř. nezákonné.

[20] Z rozhodnutí žalovaného a obsahu správního spisu vyplývá, že při posouzení nebezpečí vážné újmy vycházel z Cizineckého informačního systému, z aktuálních oficiálních zpráv Ministerstva zahraničních věcí ČR, ze zpráv Vysokých komisařů OSN pro uprchlíky a pro lidská práva, jakož i ze Zprávy o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině a Infobanky ČTK „*Země světa, Ukrajina*“ (*viz* str. 6 – 8 rozhodnutí žalovaného). Je tudíž zřejmé, že své závěry žalovaný podložil několika relevantními zdroji, na základě nichž nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by stěžovateli hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Jinými slovy, pokud by součástí výše uvedených zpráv byla např. zmínka o soustavných perzekucích občanů Ukrajiny ze strany členů Pravého sektoru, a s tím související neschopnost, popř. neochota, státních orgánů tomuto nebezpečí čelit, pak by žalovaný i přes nevěrohodnost výpovědi zákonné zástupkyně musel tuto skutečnost zohlednit. Z těchto důvodů nelze stěžovateli přisvědčit, že ve spise žalovaného není obsažen jediný dohledatelný zdroj, o nějž by své rozhodnutí opřel. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že krajský soud nepochybil, když rozhodnutí žalovaného nezrušil pro (stěžovatelem tvrzenou) nepřezkoumatelnost, popř. pro nedostatečné zjištění skutkového stavu.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud závěrem uvádí, že neshledal žádný z důvodů, který by zakládal přijatelnost kasační stížnosti stěžovatele, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2016

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu